

tradycji Wujkowej". Jeżeli przez kilka wieków to dzieło Wujkowe, owoc żmudnej i jednolitej (jeden tłumacz) karmiło rzesze wiernych i duchownych, to niewątpliwie zasługuje na rzadsze odstępstwo w słownictwie i stylu. On sam pisał: „... nic ująć, nic dodać, niczego poprawiać”, chyba że system obcego języka gwałcił przejrzystość i jasność komunikatywną polszczyzny. I on był ostro atakowany, szczególnie przez swoich konfratrów jezuitów. A był przecież mistrzem słowa polskiego, archaizującym i mającym oko i ucho otwarte na to, co żywe, potoczne w języku.

Wrocław

STANISŁAW ROSPOND

Ks. Ireneusz Pawlak

SPRAWOZDANIE Z OBRAD MUZYKÓW KOŚCIELNYCH

W dniach 3—4 września 1981 r. odbyło się w Wyższym Seminarium Duchownym w Sandomierzu sympozjum naukowe Sekcji Muzyki Kościelnej przy Komisji Studiów Episkopatu Polski. Udział w obradach wzięło 30 członków sekcji. Sesja poświęcona była dwóm zagadnieniom: podręcznikowi muzyki kościelnej dla seminariów duchownych w Polsce oraz ogólnopolskiemu śpiewnikowi kościelnemu.

Obrady otworzył przewodniczący sekcji ks. prof. dr hab. K. Mrowiec (KUL). Pierwszy dzień poświęcony był sprawie podręcznika. Wprowadzenia do dyskusji wygłosili: ks. W. Kądziela, *Potrzeba podręcznika muzyki kościelnej dla seminariów duchownych* oraz ks. Z. Rogala, *Treść podręcznika*. Pierwszy referat w krótkich słowach uzasadnił potrzebę podręcznika, która wynika z obecnego stanu muzyki kościelnej w seminariach duchownych. Podręcznik jest potrzebny tak wykładowcy, jak i alumnom, a także ze względów metodycznych, gdyż brakuje dotąd jednakowej metody prowadzenia zajęć. Ks. Rogala przyjmując jako pewnik potrzebę podręcznika zajął się jego kształtem. Według referenta podręcznik powinien składać się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej, gdyż winien zawierać kompendium wiedzy koniecznej do opanowania przez seminarzystów. Szczególną uwagę należy przykładać do chorału gregoriańskiego, bowiem materiał do jego nauczania są trudno osiągalne. Koniecznym będzie także opracowanie rysu historycznego muzyki wielogłosowej ze szczególnym uwzględnieniem muzyki polskiej. Bardzo ważnym zagadnieniem jest również teologiczna podstawa muzyki kościelnej.

Zdaniem referenta, poza wiadomościami o dzwonach, nie ma potrzeby zamieszczania informacji o instrumentach, gdyż można je spotkać w wydawnictwach fachowych. Część praktyczna podręcznika winna zawierać śpiewy liturgiczne dla celebrynsa, psalmodię, część Liturgii Godzin, repertuar gregoriański przydatny na różne okazje. Należało by także zamieścić polską dyskografię muzyki religijnej.

Pierwsze głosy w dyskusji koncentrowały się wokół zagadnienia, czy podręcznik ma być przeznaczony przede wszystkim dla alumnów, czy też

dla wykładowców. Zdecydowana większość dyskutantów (ks. Pasionek, ks. Dworakowski, ks. Bojasiński, ks. Bartkowski, ks. Szygenda, ks. Szachowicz) wypowiadała się za podręcznikiem dla seminarzystów, byleby zawierał całokształt kultury muzycznej Kościoła, zwłaszcza na terenie Polski (ks. Cempura, ks. Bartkowski). Dobrze byłoby jednak uwzględnić bogatą bibliografię poszczególnych działów podręcznika, by w ten sposób mógł on też stanowić pomoc dla wykładowcy (ks. Mrowiec).

Zaproponowano także dwuetapowe przygotowanie podręcznika (ks. Pawlak). Pierwszym etapem byłoby wydanie materiałów wprowadzających w kulturę muzyczną Kościoła. Po doświadczeniach i dyskusji można by wówczas przystąpić do redagowania ostatecznej wersji podręcznika. Propozycja, mimo sporadycznych sprzeciwów, spotkała się z uznaniem.

Następnie przystąpiono do tworzenia ram programowych podręcznika. Wobec trudności uzgodnienia stanowisk co do kwestii, czy podręcznik ma zawierać całość wiedzy potrzebnej klerykowi, czy też dziedziny dotąd nieopracowane lub trudno dostępne, przystąpiono na wniosek ks. Mrowca do wytypowanych zagadnień, które nie budzą kontrowersji. Przyjęto następujące grupy tematyczne:

1. Chorał gregoriański. 2. Historia religijnej muzyki wielogłosowej. 3. Pieśń kościelna. 4. Kościelne prawodawstwo muzyczne. 5. Akustyka, instrumentoznawstwo, organoznawstwo, dzwony. 6. Emisja głosu, foniatria, dykcja. 7. Zasady muzyki w zarysie. 8. Prowadzenie zespołów instrumentalnych i śpiewaczy.

Następnie przystąpiono do wytypowania komisji, które powinny opracować projekty poszczególnych działów. Dokonano wreszcie wyboru przewodniczących poszczególnych komisji. Zostali nimi: 1. ks. I. Pawlak, 2. ks. K. Mrowiec, 3. ks. B. Bartkowski, 4. ks. Z. Rogala, 5. ks. M. Dworakowski, 6. ks. W. Kądziała, 7. ks. K. Pasionek, 8. ks. W. Leśnikowski. Komisje spotkały się w przerwie obrad, aby w rozmowach roboczych uzgodnić tok pracy.

W drugim dniu zjazdu jedynym wystąpieniem była wypowiedź ks. K. Mrowca, *Sprawozdanie z prac nad ogólnopolskim śpiewnikiem kościelnym*. Po przypomnieniu faktów związanych bezpośrednio z decyzją opracowania śpiewnika prelegent przystąpił do omawiania głównych kwestii: koncepcji śpiewnika, struktury śpiewnika i stanu zaawansowania prac. W koncepcji śpiewnika redakcja przyjęła 3 założenia: śpiewnik winien mieć charakter liturgiczny, oficjalny i wzorcowy. Przy doborze repertuaru powinno się uwzględnić trzy kryteria: wartość teologiczną, liturgiczną i estetyczną melodii. Śpiewnik dzielić się będzie na następujące główne części: śpiewy mszalne, śpiewy przy sprawowaniu sakramentów i sakramentaliów, śpiewy związane z Liturgią Godzin, śpiewy związane z nabożeństwami. Dotychczasowe prace koncentrowały się nad zebraniem śpiewów procesyjnych mszalnych na poszczególne okresy roku liturgicznego. Do tej pory zebrano 365 pieśni. Nie zostały jeszcze opracowane śpiewy międzylekcyjne. Referent sygnalizował też brak pieśni na niektóre święta np. Narodzenia i Nawiedzenia Najśw. Maryi Panny, pieśni do świętych — zwłaszcza polskich, pieśni do Wszystkich Świętych i in.

W ożywionej dyskusji poparto na ogół tok prac nad śpiewnikiem. Sugerowano jedynie, by poszczególne diecezje dodawały swoje aneksy do śpiewnika (ks. Targoński), bądź też wydawały swoje śpiewniki, ale z uwzględnieniem repertuaru ogólnopolskiego (ks. Mrowiec).

Prelegent zwrócił się do zebranych z apelem o nadsyłanie do redakcji nowych lub mniej znanych a wartościowych pieśni. Postulowano także umieszczenia w śpiewniku tzw. ciemnych jutrzni (ks. Cwiek), niesporów za zmarłych (ks. Kądziała) oraz tradycyjnych tekstów psalmów nieszpornych. Stwierdzono wreszcie, że przy dotychczasowym tempie prac pierwsza redakcja śpiewnika winna być ukończona za dwa lata.

Zebrani zgodnie uznali konieczność opublikowania tekstu sprawozdania z prac nad śpiewnikiem, by poinformować opinię publiczną o prowadzonych pracach oraz by zyskać jak najwięcej uwag od ludzi tym zagadnieniem zainteresowanych.

Lublin

KS. IRENEUSZ PAWLAK

Jerzy Józef Kopec CP

O. MICHAŁ STANISŁAW STOLARCZYK CP (1916—1981)

Z grona polskich biblistów powołał Pan do siebie, dnia 26 XII 1981 r., pasjonistę O. Michała Stolarczyka. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w kościele zakonnym w Przasnyszu, po czym przeniesiono ciało Zmarłego do krypty tej świątyni.

Stanisław Stolarczyk urodził się 12 VII 1916 r. w Jastrzębce k/Przasnysza, z rodziców Franciszka Stolarczyka i jego żony Eleonory z domu Gąska. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Woli Błędowskiej i Niższego Seminarium Zakonnego w Przasnyszu wstąpił 14 IX 1934 r. do Zgromadzenia Pasjonistów, przyjmując imię Michała od Wniebowzięcia NMP. Pierwszy rok studiów filoz.-teol. odbył w Przasnyszu, a następnie kontynuował je od listopada 1936 r. w Studium Generalnym Pasjonistów w Rzymie na Monte Celio. Tu też 16 VI 1940 r. otrzymał święcenia kapłańskie i po zakończeniu zwyczajnego kursu seminaryjnego podjął studia teologii dogmatycznej w Ateneum Dominikańskim „Angelicum”, uwięzione licencjatem w 1942 r. Zaraz potem zapisał się na Papieski Instytut Biblijny. Profesorami jego byli znani bibliści: Augustyn Bea, Albert Vaccari, Augustyn Merk, Stanisław Lyonnet, Urban Holzmeister, Ludwik Semkowski, Maksymilian Zerwick i Alojzy Da Fonseca. Po otrzymaniu w roku 1944 licencjatu z Pisma św. pragnął O. Michał kontynuować studia biblijne, lecz władze zakonne nie wyraziły na to zgody, nosząc się z zamiarem jego rychłego powrotu do Polski. Przez dwa jednak lata (1945—47) wykładał teologię dogmatyczną w domu pasjonistów na Monte Celio i dopiero w 1947 r. powrócił do kraju. Tu obok licznych funkcji zakonnych (mistrz nowicjatu, dyrektor studentów, prefekt studiów i długoletni konsultor prowincjalny) wykładał w latach 1949—1969 Pismo św. w Zakonnym Seminarium w Przasnyszu.

Mając na uwadze dobrą znajomość przez O. Michała Stolarczyka języka greckiego, hebrajskiego i aramejskiego, O. Augustyn Jankowski powierzył mu korektę niektórych ksiąg Starego Testamentu przy edycji *Biblii Tysiąclecia*, zaś ks. Michał Peter podobną pracę przy przygotowaniu *Biblii Poznańskiej*. Dla tej ostatniej edycji przetłumaczył ponadto z j. hebrajskiego na polski psalmy 101—150. Z własnych publikacji O. Michała można wspomnieć 4 artykuły o tematyce biblijnej, ogłoszone w j. włoskim i polskim, oraz 9 innych opracowań dotyczących bliskiej mu duchowości pasyjnej, zwłaszcza związanej z życiem Sługi Bożego O. Bernarda Kryszkiewicza CP (1915—1945). Na uwagę zasługują także cenne prace Zmarłego pozostające w maszynopisie: 8 tomów kroniki z lat